

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Grønlandsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 30. januar 2013
Kontor: Udlændingekontoret
Sagsbeh: Sanne A. Edmonson
Sagsnr.: 2013-0032-0568
Dok.: 653508

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 52 (Alm. del), som Grønlandsudvalget har stillet til justitsministeren den 9. januar 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kim Andersen (V).

Morten Bødskov

/

Joachim Kromann

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 52 (Alm. del) fra Grønlandsudvalget:

”I lyset af det aktuelle fokus på Storskalaloven, som Inatsisartut i Grønland har vedtaget for nylig anmodes ministeren om at udarbejde og fremsende et resume af Storskalalovens hovedelementer sammen med en oversigt over, hvilke væsentlige ændringer loven gennemgik under behandlingen i Inatsisartut.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Grønlands Landsstyre (Naalakkersuisut), der har oplyst følgende:

”Storskalaloven har til formål at fremme investeringer i og gennemførelse af storskalaprojekter, der ud fra en overordnet betragtning vil have særlig betydning for den økonomiske udvikling i Grønland. Loven har endvidere til formål at gøre dette under hensynstagen til befolkningens interesser.

Efter storskalaloven kan Grønlands Landsstyre meddele et projektselskab en storskalatilladelse. Tilladelsen giver projektselskabet ret til at indhente tilbud på og tildele ordrer om anlægsaftaler på grundlag af lovens regler.

Grønlands Landsstyre kan alene meddele et projektselskab en storskalatilladelse, hvis to betingelser er opfyldt. For det første skal anlægsomkostningerne til projektet overstige fem milliarder danske kroner. For det andet skal projektet være så stort, at det ikke kan gennemføres, hverken ressourcemæssigt eller kompetencemæssigt, med Grønlands egne virksomheder og arbejdsstyrke.

Ligesom en lang række andre lande – og i konkurrence med dem – forsøger Grønland at tiltrække investeringer til storskalaprojekter vedrørende ressourceudnyttelse, infrastruktur og industri. Grønland har derfor kun mulighed for at tiltrække og fastholde sådanne investeringer, hvis de grønlandske vilkår for storskalaprojekter er konkurrencedygtige i forhold til andre landes vilkår. Det gælder også i forhold til lande med betydelig lavere lønniveauer og samlede omkostninger til arbejdskraft.

Storskalaloven gør det derfor blandt andet muligt at anvende udenlandsk arbejdskraft til bygge- og anlægsopgaver ved storskalaprojekter.

Udenlandske arbejdstageres løn- og ansættelsesvilkår reguleres af storskalalovens § 10. Den fastsætter krav om acceptable løn- og ansættelsesvilkår (i stk. 1). Den fastsætter også krav

om en mindsteløn (i stk. 8 og 9). Mindstelønnen skal svare til den grønlandske grundløn. Grundlønnen for en ufaglært inden for bygge- og anlægsområdet er nu 80,41 kr. i timen efter overenskomsten mellem Grønlands Arbejdsgiverforening (GA) og Sulinermik Inuutissarsiuqartut Kattuffiat (SIK). Projektselskabet kan fratække værdien af kost og logi, beklædningsudgifter, forsikring og frirejser. Der kan dog ikke fratækkes et større beløb end 17,50 kr. pr. time. Den kontante nettoløn bliver dermed 62,91 kr. i timen. Dette indebærer ikke, at den faktiske løn i en overenskomst med en udenlandsk entreprenør ikke vil kunne være højere end den i loven fastsatte mindsteløn.

En grønlandsk arbejdstager har ligeledes udgifter til kost og logi, beklædning og forsikring. En grønlandsk arbejdstager kan også have udgifter til transport eller rejser i forbindelse med sit arbejde. Den kontante "nettoløn" for en grønlandsk arbejdstager er derfor også lavere end mindstelønnen, selv om mindstelønnen er aftalt som den grønlandske bruttoløn.

Reglerne i § 10 medfører, at de fleste udenlandske arbejdstagere vil få en større købekraft i deres hjemlande end grønlandske ansatte har i Grønland. Det gælder for eksempel for polske eller kinesiske arbejdstagere.

Desuden har en betydelig del af de beskæftigede i Grønland en *mindre* gennemsnitlig indkomst end en indkomst svarende til den grønlandske grundløn. Den grønlandske Skatte- og Velfærdskommission konstaterede i sammenfatningen af sine anbefalinger fra marts 2011: "Omkring 40 % af de beskæftigede havde en årsindkomst mindre end SIKs mindsteløn." De udenlandske arbejdstagere vil således få en indkomst, der er *større* end en betydelig del af de grønlandske beskæftigede.

Det fremgår af storskalalovens § 10, stk. 2, at *udenlandske arbejdstagere kan* være omfattet af overenskomster med udenlandske fagforeninger. Stk. 2 bestemmer *ikke*, at udenlandske arbejdstagere *skal* være omfattet af overenskomster med udenlandske fagforeninger.

Storskalalovens § 10, stk. 11, fastslår, at grønlandsk arbejdsret i øvrigt gælder for udenlandske arbejdstagere og udenlandske fagforeninger. Grønlandsk ret gælder dermed for forhandlinger om indgåelse af overenskomster med udenlandske fagforeninger og for kollektive kampskridt i forbindelse med det.

Udenlandske arbejdstagere har frihed til at vælge, om de vil være medlem af en udenlandsk fagforening eller en grønlandsk fagforening.

Hvis udenlandske arbejdstagere er medlem af en udenlandsk fagforening, er de omfattet af fagforeningens overenskomst

med storskalaselskabet. En udenlandsk fagforening kan foretage kollektive kampskridt til støtte for indgåelse af en overenskomst for dens medlemmer. Det kan ske i det omfang der er adgang til det efter grønlandske regler om kollektiv arbejdsret og storskalalovens regler i § 10 om udenlandske arbejdstageres ret til at være medlem af en udenlandsk fagforening og omfattes af dens overenskomst med projektselskabet.

Grønlandske arbejdstageres overenskomster og aftaler om løn- og ansættelsesvilkår reguleres af grønlandske regler. Reglerne regulerer blandt andet forhandlinger om indgåelse af overenskomster. Reglerne regulerer også kollektive kampskridt til støtte for indgåelse af overenskomster.

Grønlandske arbejdstagere kan vælge, om de vil være medlem af en grønlandsk fagforening eller ikke vil være medlem af nogen fagforening.

Grønlandske arbejdstagere kan være medlem af en grønlandsk fagforening og omfattes af dens overenskomst med et storskalaselskab.

En grønlandsk fagforening kan forhandle og indgå en overenskomst for grønlandske arbejdstagere med et storskalaselskab. En grønlandsk fagforening kan også foretage kollektive kampskridt til støtte for indgåelse af en overenskomst for grønlandske arbejdstagere.

Grønlandske arbejdstagere vil således være omfattede af grønlandske overenskomster. Og grønlandske arbejdstagere vil have grønlandske løn- og ansættelsesvilkår.

Storskalalovens § 9 indeholder regler, der varetager *grønlandske arbejdstageres* interesser. Det sker også ved at støtte anvendelsen af grønlandske virksomheder i forbindelse med storskalaprojekter.

Et storskalaselskab skal foretage en vurdering af den samfundsmæssige bæredygtighed ved et storskalaprojekt. Desuden skal en redegørelse for vurderingen godkendes af Grønlands Landsstyre.

Landsstyret foretager høring af et udkast til redegørelsen om samfundsmæssige bæredygtighed. Høringen omfatter blandt andre grønlandske fagforeninger. Grønlandske arbejdstagere og deres fagforeninger har således mulighed for at komme med deres bemærkninger.

En redegørelse om samfundsmæssig bæredygtighed skal danne grundlag for indgåelse af en trepartsaftale. Den kaldes også for en *Impact Benefit Agreement* eller *IBA-aftale*. Aftalen indgås

mellem Grønlands Landsstyre, andre offentlige myndigheder og storskalaselskabet. Trepartsaftalerne støtter blandt andet beskæftigelse, uddannelse og videreuddannelse af grønlandske arbejdstagere.

Grønlands Landsstyre foretager høring af et udkast til en trepartsaftale. Høringen omfatter blandt andre grønlandske fagforeninger. Fagforeningerne har dermed mulighed for at komme med bemærkninger til aftaleudkastet.

Et storskalaselskab skal anvende grønlandske virksomheder ved entrepriser, leverancer og tjenesteydelser. Grønlands Landsstyre kan tillade, at andre virksomheder anvendes. Det kan dog kun ske, hvis grønlandske virksomheder ikke er konkurrencedygtige i teknisk eller kommerciel henseende. Anvendelsen af grønlandske virksomheder støtter også anvendelsen af grønlandske arbejdstagere.

Det følger af storskalalovens § 7, at Grønlands Landsstyre i en storskalatilladelse skal fastsætte bestemmelser om anvendelse af grønlandske virksomheder og grønlandsk arbejdskraft. Grønlandske virksomheder og grønlandsk arbejdskraft skal anvendes i størst muligt omfang. Storskalaselskabet skal generelt ansætte alle kvalificerede og ledige grønlandske arbejdstagere i lokalområdet. Det er en vigtig virkning af storskalatilladelsen.

I praksis vil det således fremgå af tilladelsen, at storskalaselskabet skal ansætte kvalificerede og ledige grønlandske arbejdstagere i lokalområdet. De vil så blive ansat på grønlandske løn- og ansættelsesvilkår og være omfattede af grønlandske overenskomster.

Det følger af § 9, stk. 6, at et projektselskab og dets entreprenører skal anvende grønlandske virksomheder ved entrepriser, leverancer og tjenesteydelser. Grønlands Landsstyre kan dog tillade, at andre virksomheder kan anvendes, hvis det godtgøres, at grønlandske virksomheder ikke er konkurrencedygtige i teknisk eller kommerciel henseende. Anvendelsen af grønlandske virksomheder fremmer generelt også anvendelsen af grønlandske arbejdstagere.

Formuleringen, ”konkurrencedygtig i teknisk eller kommerciel henseende” fandtes allerede i den tidligere folketingslov om råstoffer i Grønland og er medtaget i den nuværende Inatsisartutlov om råstoffer i Grønland. Både den tidligere og nuværende råstoflov er rammelove og ved udmøntning af råstofloven i modeltilladelser og standardvilkår har formuleringen i råstofloven ikke givet anledning til administrative problemer eller tvister med hensyn til dens anvendelse i praksis.

Storskalaloven finder alene anvendelse på aktiviteter, der udøves efter en tilladelse meddelt af Naalakkersuisut i medfør af råstoflovgivningen og/eller lovgivningen om vandkraft. En meget væsentlig regulering af aktiviteter i forbindelse med et storskala-anlægsprojekt vil derfor ske som led i den myndighedsbehandling, der udøves i henhold til råstoflovgivningen og lovgivningen om vandkraft.

Grønlandske regler om sikkerhed, arbejdsmiljø, sundhed og arbejdsskadeforsikring skal følges fuldt ud ved storskalaprojekter.

Storskalaprojekter er ekstraordinære aktiviteter, der gennemføres ved tilførsel af kapital udefra i det omfang, at Grønland kan tilbyde tilstrækkelige attraktive vilkår. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt at liberalisere lovgivningen på nogle områder, der kunne udgøre en barriere for at kunne realisere storskalaprojekter. Efter storskalaloven undtages derfor følgende grønlandsk lovgivning fra at finde anvendelse på storskalaprojekter: Arbejdskrafttilgangsloven, Næringsloven, Søtransportforordningen og Ferieloven.

Efter første behandling af forslaget til storskalaloven i Grønlands Landsting (Inatsisartut) blev lovforslaget gennemgået af Erhvervsudvalget, der fremlagde sine anmodninger og ændringsforslag i en betænkning. Erhvervsudvalgets anmodninger og ændringsforslag vedrørte for det første storskalaprojekters samfundsmæssige bæredygtighed (storskalalovens § 9) og udenlandske arbejdstagers løn- og ansættelsesforhold (storskalalovens § 10). Grønlands Landsstyre imødekom Erhvervsudvalgets anmodninger og ændringsforslag ved at ændre forslaget til storskalaloven. Dette ændrede forslag til storskalaloven blev senere fremsat i og vedtaget af Inatsisartut.

Erhvervsudvalgets anmodninger og ændringsforslag førte til flere ændringer, således at storskalaloven blandt andet fik følgende indhold:

- Beløbsgrænsen i storskalalovens § 6, stk. 1, blev ændret fra 1 milliard danske kroner til 5 milliarder danske kroner. Beløbsgrænsen er afgørende for, hvornår et projektselskab kan meddeles en storskalatilladelse.
- Inden et projektselskab kan meddeles en storskalatilladelse skal der være foretaget en vurdering af storskalaprojektets indvirkning på miljøet (VVM). Desuden skal en redegørelse derfor (VVM-redegørelse) sendes i høring og godkendes af Grønlands Landsstyre.
- Inden et projektselskab kan meddeles en storskalatilladelse skal der være foretaget en vurdering af storskalaprojektets samfundsmæssige bæredygtighed (VSB). Endvidere skal en redegørelse derfor (VSB-

redegørelse) sendes i høring og godkendes af Grønlands Landsstyre.

- VSB-redegørelsen skal danne grundlag for indgåelse af en trepartsaftale. Inden et projektselskab kan meddeles en storskalatilladelse, skal der være indgået en trepartsaftale og være foretaget en høring.
- Storskalaloven og bekendtgørelser udstedt i medfør deraf fastsætter, hvad der må fradrages i en udenlandsk arbejdstagers løn, og hvilke beløb der maksimalt må fradrages.
- Det præciseres i storskalaloven, at der i en aftale mellem en udenlandsk arbejdstager og en udenlandsk arbejdsgiver ikke kan ske fravigelser til ugunst for den udenlandske arbejdstager af løn- og ansættelsesvilkårene fastsat ved en kollektiv overenskomst efter storskalalovens § 10, stk. 2.
- Det præciseres i storskalaloven, at den almindelig kollektive arbejdsret i Grønland gælder for udenlandske ansatte, udenlandske faglige organisationer og kollektive overenskomster for udenlandske ansatte, herunder for forhandlinger om indgåelse af sådanne kollektive overenskomster og kollektive kampskridt til støtte derfor.

Grønlands Landsstyre udarbejdede en oversigt over, hvordan Erhvervsudvalgets anmodninger om ændringsforslag blev imødekommet af Grønlands Landsstyre. Oversigten blev fremlagt den 5. december 2012 under anden behandlingen af forslaget til storskalaloven (EM 2012/110). Oversigten findes på hjemmesiden for Grønlands Landsting (Inatsisartut). Adressen er: www.inatsisartut.gl.”

Der vedlægges kopi af inatsisartutlov nr. 25 af 18. december 2012 om bygge- og anlægsarbejder ved storskalaprojekter (storskalaloven) og den i udtalelsen nævnte oversigt.